Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

KIRJALLINEN LAUSUNTO
29.3.2016

Lausuntopyyntönne 21.3.2016 (HE 18/2016)

LAUSUNTO POSTILAIN MUUTTAMISTA KOSKEVAAN HALLITUKSEN ESITYKSEEN

Yleistä

Keski-Pohjanmaan Kirjapaino Oyj pitää ehdotusta siirtyä toimilupasääntelystä ilmoitusmenettelyyn kannatettavana. Alalle tulon esteiden poistamisella on kilpailua lisäävä vaikutus. Postilakia uudistettaessa on tärkeää huomioida, että kilpailevien postiyritysten välille saadaan toimivat ja tasapuoliset rajapinnat. Muutoksia tehtäessä on tärkeää varmistaa, että markkinoille saadaan syntymään aitoa kilpailua sinne missä se on järkevää.

Jotta postimarkkinoiden kilpailun lisääntyminen ja siten kuluttajien ja yritysasiakkaiden mahdollisuus saada käyttöönsä innovatiivisia ja kustannustehokkaita jakeluratkaisuja turvattaisiin, varhaisjakelua harjoittavilla postiyrityksillä tulee olla mahdollisuus hyödyntää varhaisjakeluverkkojaan jakamalla niissä myös mm. sopimusasiakkaidensa kirjepostia. Verkkojen laajempi hyödyntäminen tukee osaltaan sanomalehdille elintärkeän jakelupalvelun säilymistä ja siten sananvapautta ja yhteiskunnan demokraattista kehitystä. Myös postilainsäädännön tulee huomioida postiyritysten mahdollisuus hyödyntää verkkojaan em. tavoin poistamalla ja ennaltaehkäisemällä kohtuuttomien pullonkaulojen tai sopimusehtojen syntymisen joko lainsäädännön tai tiettyjä välttämättömiä tuotannontekijöitä hallinnoivan Postin toimesta.

Ymmärtääksemme postilakia on tarkoitus uudistaa kahdessa osassa ja tässä vaiheessa lausunnon kohteena on vain ilmoitusmenettelyyn siirtymisen aiheuttamat muutokset lakiin. Lausumme seuraavassa tarkemmin vain tämän muutoksen seurauksena muuttuviin tai meidän mielestämme tämän perustella muuttamista vaativiin postilain kohtiin.

Postilähetysten merkitseminen ja virheellisesti jaettujen lähetysten palauttaminen

Keski-Pohjanmaan Kirjapaino katsoo, että postilakiin tulossa olevat uudet pykälät 41a (postilähetysten merkitseminen) ja 43a (virheellisesti jaettujen lähetysten palauttaminen) ovat postin vastaanottajien kannalta positiivisia asioita ja meidän verkostossamme olevat yritykset pystyvät toteuttamaan pykälien määräykset postipalveluita tuottaessaan.

Pidämme positiivisena seikkana myös sitä, että virheellisesti jaettujen kirjeiden palauttaminen voidaan jatkossa järjestää keräyspisteiden sijaan myös palautuskuoripalvelulla tai sähköisten palveluiden avulla. Nämä mahdollisuudet omalta osaltaan edesauttavat uusien ja innovatiivisten ratkaisujen syntymistä markkinoille.

Osoitteenmuutos- ja jakelunkeskeytyspalvelun järjestäminen

Hallituksen esityksen perusteluissa tuodaan esiin, että aiemmin toimilupaehdoissa ollut vaatimus järjestää osoitteenmuutos- ja jakelunkeskeytyspalvelu muodostaa alalle tulon esteen ja aiheuttaa alalle tuleville postiyrityksille merkittävän investoinnin niin taloudellisesti kuin ajallisestikin. Tämän velvollisuuden poistumista pidämme hyvänä.

Ymmärtääksemme esityksessä halutaan edesauttaa kuluttajienkin kannalta järkevintä niin sanottua yhden luukun periaatetta osoitetietojen päivitykseen liittyen. Tämä on ehdottomasti positiivinen ja kannatettava asia, mutta lain

Keski-Pohjanmaan Kirjapaino Oyj
Mediakulma, Rantakatu 10, 67100 KOKKOLA
Puh. 020 750 4400 I www.kp24.fi

nykyinen kirjaus "Tiedot on luovutettava postitoiminnan hoitamiseksi käyttökelpoisessa muodossa sekä kustannussuuntautuneella hinnalla ja avoimin ja syrjimättömin ehdoin" on liian tulkinnanvarainen ja antaa Posti

Oy:lle mahdollisuuden osoitetietojen kohtuuttomaan hinnoitteluun, joka saattaa käytännössä johtaa siihen että kaikilla postiyrityksillä ei kuitenkaan jatkossa ole käytössään kuluttajien etua turvaavaa oikeaa ja omalta osaltaan jakelun laatua varmistavaa osoitteistoa.

Keski-Pohjanmaan Kirjapainon mielestä postilaissa tulisi varmistaa, että kilpailevat postiyritykset pystyvät hankkimaan oikeaan jakeluun tarvittavan tiedon Postilta kohtuulliseen, läpinäkyvään ja tasapuoliseen hintaan. Kohtuullisena hintana tulisi pitää ns. irrottamiskustannusta.

Yleispalveluvelvollisuuden asettamisen edellytykset

Haluamme huomauttaa, että Hallituksen esityksessä oleva pykälän 24 kirjaus, jossa postiyritys voitaisiin jatkossa velvoittaa tarjoamaan Viestintäviraston määräyksestä yleispalvelua myös muualla kuin alueella, jonka se on Viestintävirastolle 5§:ssä säädetyn mukaisesti ilmoittanut, sisältää mahdollisesti merkittävän liiketoimintariskin postiyrityksille.

Lopuksi

Vaikka Suomen postimarkkina onkin nyt avautumassa kilpailulle ja uusia postiyrityksiä on tulossa markkinoille, Postin markkina-asema tulee säilymään vahvana tulevaisuudessakin. Postiyritysten välisistä toimivista ja tasapuolisista rajapinnoista tulee siis lähes aina neuvotella Postin kanssa. Postin määräävän markkina-aseman vuoksi näiden kaupallisten neuvottelujen ei välttämättä aina voi olettaa johtavan tasapuoliseen ja kilpailua edistävään lopputulokseen. Markkinoiden toimivuuden ja tasapuolisten kilpailuedellytysten luomiseksi saattaakin olla välttämätöntä luoda postimarkkinaan kilpailun edellytykset turvaavaa erityislainsäädäntöä, kuten esim. ns. "verkkoon pääsyn" osalta. Postilain valmistelun yhteydessä olisikin syytä toteuttaa vaikuttavuusarviointi, jonka avulla selvitettäisiin, mitä eri tuotannontekijöitä kilpailevat postiyritykset joutuvat hankkimaan Postilta, mitä vaikutuksia tällä on, sekä merkityksellisiin osto- että myyntimarkkinoihin ja miten ao. riippuvuussuhteita voitaisiin purkaa kilpailun edistämiseksi ja tehokkuuden lisäämiseksi.

Keski-Pohjanmaan Kirjapaino Oyj

Vesa Pihlajamaa

Vesa Pihlajamaa
Toimitusjohtaja